

Stichting Privacy First

Jaarverslag 2024

22 augustus 2025

Eigen keuzes
in een vrije omgeving

Stichting Privacy First
Nieuwe Herengracht 49
1011 RN Amsterdam

<https://privacyfirst.nl>
info@privacyfirst.nl
+31 20 810 0279

KvK 34298157
ANBI erkend

1.	Voorwoord	1
2.	Visie en beleid	2
3.	Projecten en evenementen	3
3.1	Nederlandse Privacy Awards & Nationale Privacy Conferentie	3
3.2	PrivacyWijzer – Internet of Things	5
3.3	Publieksdebatten	6
3.4	Externe projecten	7
3.5	Overige activiteiten	9
4.	Politieke lobby	10
4.1	Massasurveillance & financiële privacy	10
4.2	Medische privacy	11
4.3	Overige onderwerpen	12
5.	Rechtszaken	13
5.1	ANPR: Automatische Nummerplaat Herkenning	13
5.2	Rechtszaken van individuele burgers	14
6.	Claimstichting CUIC	16
7.	Communicatie	17
7.1	Massamedia	17
7.2	Internet	17
8.	Organisatie	18
9.	Financiën	19
10.	Vooruitblik 2025 en verder	21

1. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2024 van Stichting Privacy First. Hierin blikken we graag terug, maar ook graag vooruit. De kernmissie van Privacy First is altijd geweest om van Nederland een privacy-gidsland te maken. Nederland heeft immers al jaren alle randvoorwaarden om een internationaal privacy-gidsland te kunnen worden: we zijn een rijk en zeer gedigitaliseerd land met een hoog privacybewustzijn, we hebben de expertise (kenniscentra), de maatschappelijke complexiteit en casuïstiek (de privacy-problematiek ligt hier dagelijks voor het oprapen). Laat Nederland dus niet alleen kaas en bloemen exporteren, maar ook *privacy by design*. Onze Nederlandse Privacy Awards hebben daartoe een voorbeeldfunctie: de genomineerden en winnaars van deze Awards vormen samen de bouwstenen voor een privacyvriendelijke samenleving. Juist in deze tijd is dat harder nodig dan ooit tevoren voor onze én andermans vrije maatschappij. Onlangs zijn de inschrijvingen voor de Nederlandse Privacy Awards weer geopend. Wij zien uw inzendingen en suggesties voor potentiële prijswinnaars graag tegemoet!

2. Visie en beleid

Privacy First is in 2008 opgericht als onafhankelijke stichting ter behoud en bevordering van ieders recht op privacy. Privacy is een universeel mensenrecht en de basis van onze democratische rechtsstaat. Als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) beschermt en bevordert Privacy First het recht op privacy in het algemeen belang, hetzij voor de gehele bevolking, hetzij voor kwetsbare bevolkingsgroepen. Privacy First hanteert daarbij een brede, principiële oriëntatie op privacy, zowel als basis voor onze vrije, open samenleving als voor ieders vrije individuele ontwikkeling. Naast de persoonlijke levenssfeer omvat het recht op privacy de bescherming van persoonsgegevens, vertrouwelijke communicatie, het huisrecht en het recht op lichamelijke integriteit. Privacy is bovendien een voorwaarde voor de uitoefening van talloze andere fundamentele rechten en vrijheden.

Ons blikveld en onze activiteiten strekken zich van oudsher uit tot zowel het digitale als het analoge domein. Deze werelden raken echter in toenemende mate geïntegreerd en maken de klassieke 'analoge ruimte' steeds kleiner. De ontwikkelingen in het digitale domein gaan razendsnel. Om dit in goede banen te kunnen leiden pleit Privacy First naast goede wetgeving met degelijke privacy-waarborgen al jaren voor *privacy by default* en *privacy by design*: het inbouwen van privacy in technologie. De Europese privacywet AVG heeft ons daarbij wind in de rug gegeven. Tegelijkertijd opereert Privacy First immer in een krachtenveld waardoor ieders privacy continu bedreigd wordt.

Vast beleid van Privacy First is om onze aandacht primair te richten op (dreigende) privacy schendingen die grote groepen mensen tegelijk kunnen treffen. In onze selectie van onderwerpen laten wij ons daarbij leiden door 1) de schaal, 2) de ernst en 3) de impact en gevolgen van een bepaalde schending. Massale, ernstige privacy schendingen worden door Privacy First eerst onderzocht en publiekelijk benoemd. Vervolgens probeert Privacy First de betreffende schending op te heffen door stille diplomatie en politieke lobby, eventueel gevolgd door een publiekscampagne, juridische actie of – als uiterste middel – een rechtszaak. In lijn met deze criteria richt de aandacht van Privacy First zich de komende jaren voornamelijk op massasurveillance, financiële privacy, medische privacy, kinderen & privacy (met name in het onderwijs) en het Internet of Things.

Hieronder lichten wij onze voornaamste activiteiten uit 2024 toe, soms in de context van eerdere ontwikkelingen of met een vooruitblik naar 2025. Voor alle actuele activiteiten van Privacy First verwijzen wij u graag naar onze website.

3. Projecten en evenementen

3.1 Nederlandse Privacy Awards & Nationale Privacy Conferentie

Op 28 januari 2025 organiseerden ECP en Privacy First voor de achtste achtereenvolgende keer gezamenlijk onze jaarlijkse Nationale Privacy Conferentie. Dit is inmiddels hét jaarlijkse Nederlandse privacy-evenement op de Europese Dag van de Privacy. Ons doel van dit evenement is om samen met het bedrijfsleven, de overheid en wetenschap te bouwen aan een privacyvriendelijke informatiemaatschappij. De belangstelling was als vanouds groot: op de congreslocatie (Nieuwspoord in Den Haag) waren meer dan tweehonderd professionals aanwezig. Sprekers tijdens het congres waren achtereenvolgens Marjolijn Bonthuis (programmamanager Digitale Veiligheid & Vertrouwen, ECP), Aleid Wolfsen (voorzitter Autoriteit Persoonsgegevens), Bram Hoovers (Considerati), Jaap-Henk Hoepman (Radboud Universiteit Nijmegen), Jaap Kerr en Jelle ten Hoor (Ministerie van Economische Zaken), Vincent Böhre (directeur Privacy First) en Jaap van der Wel (juryvoorzitter Nederlandse Privacy Awards). Dagvoorzitter was presentator Tom Jessen (RTL, BNR).

Presentatie door dr. Jaap-Henk Hoepman over 'privacy by design' tijdens de Nationale Privacy Conferentie (28 januari 2025, Nieuwspoord, Den Haag)

Als afsluitend onderdeel van de conferentie werden door Privacy First onze jaarlijkse Nederlandse Privacy Awards uitgereikt. Tijdens de zomer en herfst van 2024 ontving Privacy First diverse hoogwaardige inzendingen voor deze Awards. Na een eerste selectie en pitchronde in Amstelveen had de onafhankelijke vakjury de volgende organisaties genomineerd: Filosofie in actie (opleiding Gespreksleider Data-Ethiek), Gemeente Utrecht (wat weet de gemeente over jou?), Gemeente Rotterdam i.s.m. Roseman Labs (persoonlijke gegevens van kinderen vertaald naar beleidsinformatie), Project GERDA (Geïntegreerde Regionale Data-infrastructuur Achterhoek), Autoscriber (AI voor de zorg met focus op privacy) en Watchful (PrivacyDetect: grip op persoonsgegevens voor het MKB).

Tijdens de conferentie hebben alle genomineerden hun projecten met Award-videopitches aan het publiek gepresenteerd.

Watchful en de Gemeente Rotterdam/Roseman Labs werden vervolgens door de jury tot winnaars uitgeroepen. Daarnaast ging de Aanmoedigingsprijs naar de RijksAcademie voor Digitalisering en Informatisering Overheid (voor hun project Routes Privacybewust Leiderschap).

De jury van de Nederlandse Privacy Awards bestond in 2024 uit de volgende experts:

- Jaap van der Wel (juryvoorzitter)
- Mabel de Vries
- Magdalena Magala
- Rion Rijker
- Sanne van de Velde
- Koen Versmissen
- Walter van Wijk
- Marie-José Bonthuis
- Marlon Domingus
- Friederike van der Jagt.

De uitreiking van de Nederlandse Privacy Awards werd in 2024-2025 mede mogelijk gemaakt door The DPO Centre en Molenaar & Plasman Solutions. Zie voor meer informatie over de Privacy Awards (inclusief een overzicht van alle winnaars en genomineerden sinds 2018) <https://privacyfirst.nl/privacyawards/>.

Op 28 januari 2026 zullen Privacy First en ECP dit inspirerende evenement opnieuw organiseren. Wil uw organisatie graag partner of sponsor worden? Neem dan contact op met Privacy First!

3.2 PrivacyWijzer – Internet of Things

Eind 2022 is Privacy First gestart met de PrivacyWijzer, een meerjarig project over de privacy-aspecten van het Internet of Things (IoT). Gedurende 2023 onderzochten we met name de auto ("connected car") als datamachine en de gevolgen die dat kan hebben voor ieders privacy. Hierover verscheen in 2023 op onze website een reeks diepgravende artikelen die deels ook media-aandacht genereerden, waardoor Privacy First het brede publiek, relevante professionals en toezichthouders wist te bereiken. Dit onderzoek hebben we in 2024 voortgezet en deels uitgebreid naar de domeinen 'smart home' (o.a. babyfoons en slimme deurbellen) en 'smart cities' (o.a. slimme lantaarnpalen). Tevens vonden in 2024 en 2025 meerdere gesprekken over onze onderzoeksresultaten inzake "connected cars" plaats tussen Privacy First en de Autoriteit Persoonsgegevens alsmede de Autoriteit Consument en Markt, dit t.b.v. de eigen onderzoeks- en mogelijke handhavingsactiviteiten van deze toezichthouders. Van september 2024 t/m februari 2025 deden we tevens onderzoek in samenwerking met de Hogeschool Utrecht. Hierin gingen we op zoek naar 'verbonden' apparaten, om deze vervolgens te hacken, of de communicatie af te luisteren. We

onderzochten de Google Home, koelkasten, babyfoons, smart-TV's, deurbellen, een robotstofzuiger en slimme verkeerslichten. Daarna hebben we het onderzoek verbreed met onder andere de analyse van privacy-voorwaarden, gepubliceerde documentatie, interviews, het aanschrijven van fabrikanten en overheden, privacy-inzage verzoeken, de herkomst van chips in de apparatuur, patenten en een WOO-verzoek bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Veel "IoT devices" blijken te zijn gekoppeld aan platformen van Google of Amazon voor de verwerking van gegevens. De omvang, en daarmee de machtspositie, van deze platformen vormt het grootste risico: onze privacy wordt met name ondermijnd door een gebrek aan digitale soevereiniteit en autonomie. Voortzetting en uitbreiding van ons PrivacyWijzer-project vergt echter nadere financiering door fondsen, overheden of bedrijfsdonateurs. Meer weten over dit project? Ga naar <https://privacyfirst.nl/privacywijzer/> !

3.3 Publieksdebatten

Privacy First organiseert al jaren periodiek kritische publieksdebatten over actuele onderwerpen. Op 1 juli 2024 organiseerden we in het Amsterdamse Volkshotel (onze voormalige kantoorlocatie) een enerverende debatavond over 'privacy in het coalitieakkoord', dit n.a.v. de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Sprekers waren Tweede Kamerleden Jesse Six Dijkstra (NSC), Barbara Kathmann (PvdA-GL), onderzoeksjournalist Bart de Koning (Follow the Money) en associate professor Bart van der Sloot (Universiteit van Tilburg), e.e.a. onder leiding van ons voormalige bestuurslid Nelleke Groen als moderator. De livestream van het hele debat (via het privacyvriendelijke Jet-Stream) terugkijken kan hier: <https://www.youtube.com/watch?v=00bU95R-6FM> .

Wilt u graag op de hoogte blijven van onze publieksdebatten? Meld u dan via onze website aan voor onze nieuwsbrief!

Privacy First publieksdebat met parlementariërs, academici en journalisten over privacy in het Nederlandse regeerakkoord (1 juli 2024, Volkshotel, Amsterdam)

3.4 Externe projecten

Privacy First wordt regelmatig door organisaties en overheden gevraagd om advies. Wanneer de intenties van de betreffende organisatie in lijn liggen met de missie van Privacy First, willen wij graag een bijdrage leveren. Door onze constructief-kritische betrokkenheid bij dergelijke projecten tracht Privacy First – in het algemeen belang – bepaalde maatschappelijke ontwikkelingen positief te beïnvloeden en de privacy niet alleen “van buitenaf” maar ook “van binnenuit” te laten waarborgen. In 2024 was Privacy First betrokken bij de volgende externe projecten:

- 1) **Coalitieproject met Universiteit Tilburg:** meerjarig project (2020–2024) t.b.v. privacyvriendelijke Blockchain-toepassingen voor de Nederlandse rijksoverheid. Partners waren o.a. NWO, diverse ministeries, VNG, CJIB, ECP, bedrijven en instanties. Privacy First faciliteerde gedurende het project een publiekspresentatie en leverde input. Meer over dit project leest u hier: <https://chainresearch.eu>.

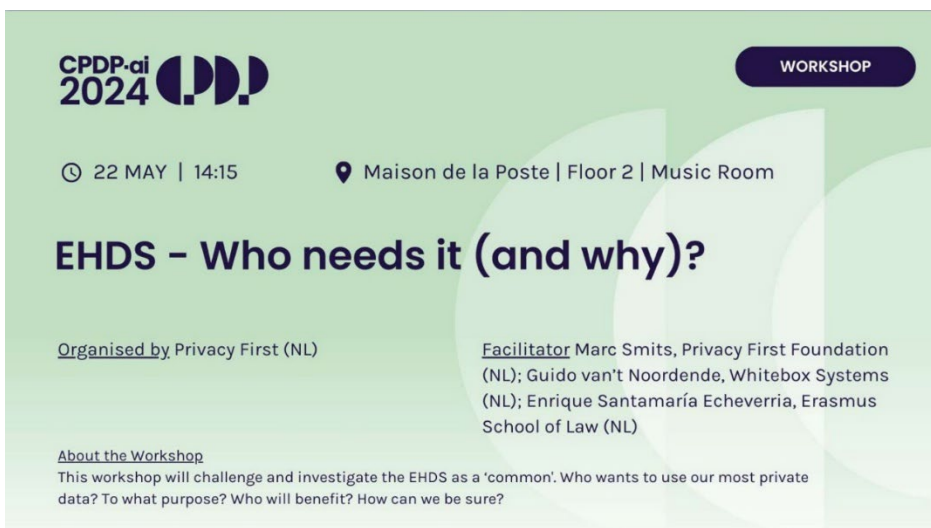
- 2) **Ethische klankbordgroep Nationale Politie:** sinds eind 2021 is de directeur van Privacy First door de korpschef benoemd als lid van deze nieuwe klankbordgroep van de Nationale Politie. Andere externe leden zijn o.a. afkomstig van universiteiten en onderzoeksinstituten.
- 3) Het probleem rondom deurbellen met camera's is duidelijk, maar hoe lossen we dit vraagstuk op? Sinds begin 2024 is Privacy First daartoe actief betrokken bij een nieuw **Slimme Deurbellen Consortium** waarin deze kwestie en mogelijke oplossingen onderzocht worden. Naast Privacy First participeren hierin o.a. diverse gemeenten en instanties. In opdracht van het consortium vond recent een grootschalig onderzoek onder de Nederlandse bevolking plaats (uitgevoerd door Ipsos). Tevens onderzoekt het consortium privacyvriendelijke oplossingen voor slimme deurbellen (*privacy by design*) en mogelijkheden voor bewustwording van de bevolking op gemeentelijk niveau. Een eerste lokale 'spinoff' in dit verband is deze recente campagne van de gemeente Amsterdam: <https://www.amsterdam.nl/slimmedeurbel/>. Doel van het consortium is tevens om fabrikanten te gaan beïnvloeden en actief te worden op Europees en internationaal niveau. Meer informatie over het consortium vindt u hier: <https://responsiblesensinglab.org/nl/projecten/slimme-deurbellen-consortium>
- 4) Begin 2024 zijn Fonds Slachtofferhulp, Stichting Offlimits, Centrum Seksueel Geweld, Privacy First en Boekx Advocaten een gezamenlijke **Coalitie tegen Online Seksueel Geweld** gestart om de problematiek rondom online seksueel geweld aan te pakken, meer specifiek de ongeautoriseerde publicatie van seksueel beeldmateriaal op websites en online platforms. Het eerste doel van dit project (door middel van stille diplomatie en politieke lobby) is om het onderwerp online seksueel geweld hoger op de agenda van de overheid te krijgen t.b.v. betere handhaving. Hiertoe heeft de coalitie gedurende 2024 een uitgebreid onderzoeksrapport geschreven en daartoe tevens gesprekken gevoerd met de volgende Nederlandse overheidsorganisaties: Nationale Politie, Autoriteit Persoonsgegevens (AP), Autoriteit Consument en Markt (ACM), Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM), Commissariaat voor de Media, Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen, College voor de Rechten van de Mens, Ministerie van Economische Zaken en de Regeringscommissaris Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld. Recentelijk organiseerde de coalitie een gezamenlijke rondetafelsessie met al deze overheidsorganisaties en

diverse Kamerleden, gevolgd door publicatie van het onderzoeksrapport. Vervolgens heeft de Tweede Kamer het kabinet opgeroepen om alle aanbevelingen uit dit onderzoeksrapport te implementeren. Tevens diende de coalitie in 2024 een kritische rapportage over Nederland in bij GREVIO, de toezichthoudende commissie van experts ter naleving van het Verdrag van Istanbul (ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld).

3.5 Overige activiteiten

Privacy First had in 2024 (hernieuwde) kennismakingen en meetings met o.a. het ministerie van Volksgezondheid, Nationale Politie, Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG), BridgeHead, ECP, FNV, Ombudsman Metropool Amsterdam, Autoriteit Persoonsgegevens (AP), Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD), Nationale Ombudsman, The Privacy Collective, Burgerrechtenvereniging Vrijbit, Bits of Freedom, Waag Futurelab, Open State Foundation, Human Rights in Finance, Public Interest Litigation Project (PILP), Privacy Coalitie, NSC (Tweede Kamer), PONT Data & Privacy, Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM), Follow the Money (FTM), Pro Bono Connect, BBB (Eerste Kamer), Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), Stichting Initiatieven Collectieve Acties Massaschade (ICAM), Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), Amnesty International, SIDN Fonds, Koninklijke Marechaussee, Algemene Rekenkamer, Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en de Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden (TIB).

De medewerkers en bestuursleden van Privacy First worden regelmatig als spreker gevraagd bij publieksevenementen van overheid, bedrijfsleven en wetenschap. Daarnaast voert Privacy First continu stille diplomatie op ons brede werkterrein.

CPDP.ci 2024

WORKSHOP

🕒 22 MAY | 14:15 📍 Maison de la Poste | Floor 2 | Music Room

EHDS – Who needs it (and why)?

Organised by Privacy First (NL)

Facilitator Marc Smits, Privacy First Foundation (NL); Guido van't Noordende, Whitebox Systems (NL); Enrique Santamaría Echeverría, Erasmus School of Law (NL)

About the Workshop
This workshop will challenge and investigate the EHDS as a 'common'. Who wants to use our most private data? To what purpose? Who will benefit? How can we be sure?

Privacy First workshop over de European Health Data Space (EHDS) tijdens de jaarlijkse CPDP Conferentie (22 mei 2024, Brussel)

4. Politieke lobby

4.1 Massasurveillance & financiële privacy

Mede door kritische berichtgeving, stille diplomatie en politieke lobby van Privacy First werd het Nederlandse "bancair sleepnet" wetsvoorstel (Transactie Monitoring Nederland, TMNL) medio 2024 tegengehouden. Onder dit wetsvoorstel zou een gezamenlijke database worden ontwikkeld waarin alle financiële transacties van alle Nederlanders continu zouden worden geanalyseerd om financiële criminaliteit op te sporen. Dit wetsvoorstel zou in de nabije toekomst echter weer door de Nederlandse overheid kunnen worden 'geactiveerd' of door de Europese Commissie zelfs op Europese schaal opnieuw kunnen worden geïntroduceerd.

De coalitie van maatschappelijke organisaties (waaronder Privacy First) die eerder de baanbrekende rechtszaak tegen het Systeem Risico Indicatie (SyRI) won riep in 2024 de Eerste Kamer tevergeefs op om de Wet Gegevensverwerking Samenwerkingsverbanden (WGS) te verwerpen. In de optiek van deze coalitie vormt massale risico-profilering onder de WGS immers SyRI in het kwadraat ("Super SyRI") en een blauwdruk voor nieuwe toeslagenaffaires. Sindsdien oriënteren het Platform Burgerrechten en Privacy First zich op een mogelijke rechtszaak ter fundamentele toetsing van de WGS aan Europees privacyrecht.

Naar aanleiding van grote zorgen en bezwaren van Privacy First over excessieve identificatiepraktijken in de financiële sector stuurde Privacy First in 2024 tevens een uitgebreid gemotiveerd verzoek aan bankentoezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB) en aan de Minister van Financiën om privacybeschermende maatregelen te nemen. Dit leidde vervolgens tot constructief overleg tussen Privacy First, DNB en het Ministerie van Financiën.

In vervolg op onze eerdere rechtszaak over het Nederlandse 'register van uiteindelijke belanghebbenden' (UBO-register) stuurde Privacy First in 2024 tevens een gedetailleerd verzoek aan de Tweede Kamer om niet in te stemmen met een wetsvoorstel inzake toekomstige toegang tot het UBO-register. Tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel werden veel van de kritiekpunten van Privacy First overgenomen, bijvoorbeeld door middel van een amendement dat codificeert dat als een private partij (bijvoorbeeld een journalist of een NGO) toegang krijgt tot het UBO-register op basis van "legitiem belang", de UBO in kwestie actief door de Nederlandse Kamer van Koophandel zal worden geïnformeerd over de toegang en het doel hiervan.

4.2 Medische privacy

Begin 2024 waarschuwde Privacy First publiekelijk voor het Europese voorstel voor een “European Health Data Space” (EHDS). Het architectuurmodel van de EHDS lijkt sterk op het voormalige Nederlandse Elektronisch Patiëntendossier (EPD) dat in 2011 unaniem werd verworpen door de Eerste Kamer. De EHDS creëert dezelfde privacy- en veiligheidsrisico’s als het voormalige EPD, ditmaal op Europese schaal.

Naar aanleiding van onze kritische berichtgeving heeft het Nederlandse Ministerie van Volksgezondheid Privacy First vervolgens benaderd voor een gesprek over dit onderwerp. Het ministerie bleek open te staan voor onze suggesties om de risico's voor Nederlandse burgers te beperken, waaronder gerichte één-op-één communicatie tussen zorgverleners met *end-to-end* encryptie, een “opt-out by default” en een speedcode (voor noodgevallen) als privacyvriendelijke oplossingen. Zowel de stille diplomatie als de politieke lobby over dit onderwerp is sindsdien door Privacy First voortgezet.

Rondetafelgesprek in de Tweede Kamer met o.a. Privacy First over de Wet kwaliteitsregistraties zorg (15 mei 2024, Den Haag)

4.3 Overige onderwerpen

Gedurende 2024 was er o.a. kritische lobby van Privacy First inzake het wetsvoorstel transparantie en tegengaan ondermijning door maatschappelijke organisaties (Wtmo). Door dit wetsvoorstel dreigt immers vooral het goede functioneren van het maatschappelijk middenveld (stichtingen, verenigingen, goede doelen) te worden ondermijnd. Mede door de kritische inbreng van Privacy First werd dit wetsvoorstel positief aangescherpt. Verdere behandeling van het wetsvoorstel volgt in de Eerste Kamer.

Shrinking space
for civil society

Daarnaast participeerde Privacy First o.a. in twee consultaties van het ministerie van Financiën over geplande grootschalige verwerking van persoonsgegevens door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB) en een wetgevingsconsultatie van diverse ministeries over nieuwe sanctieregelgeving (Nederlandse en Europese sanctielijsten inzake terrorisme of andere strafbare feiten). Ook diende Privacy First bij de Tweede Kamer een position paper in over het wetsvoorstel 'Verzamelwet gegevensbescherming'. Tevens was Privacy First mede-ondertekenaar van kritische brieven van andere Europese privacy-organisaties over leeftijdsverificatie bij sociale media, "EU chatcontrole" en het concept VN-Verdrag tegen Cybercrime.

5. Rechtszaken

Als maatschappelijke organisatie gaat het Privacy First erom zo effectief mogelijk te opereren met de beperkte middelen die wij hebben. Als stille diplomatie, politieke lobby en campagnes onvoldoende effectief blijken, voert Privacy First daarom principiële rechtszaken tegen wetgeving en beleid die tot grootschalige privacyschendingen leiden. De afgelopen jaren deed Privacy First dit met succes tegen de centrale opslag van ieders vingerafdrukken onder de Paspoortwet, de opslag van ieders telecommunicatie-data onder de Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens en massale risicoprofilering van burgers door het Systeem Risico Indicatie (SyRI). Privacy First voert dergelijke zaken bij voorkeur in coalitieverband en met pro bono ondersteuning (of externe sponsoring) door geschikte advocatenkantoren.

© Guus Schoonewille

5.1 ANPR: Automatische Nummerplaat Herkenning

Rechtszaak tegen massa-surveillance door cameratoezicht

Begin 2019 trad in Nederland de ANPR-wet (art. 126 jj Sv.) in werking. Onder deze wet worden door ANPR-camera's boven de snelwegen de kentekens en locaties van miljoenen auto's (oftewel ieders reisbewegingen) continu 4 weken in een centrale politiedatabank opgeslagen voor o.a. opsporing en vervolging. Dit is totaal niet noodzakelijk, volstrekt disproportioneel en bovendien ineffectief, zo bleek de afgelopen jaren uit diverse onderzoeken. Toezicht ontbreekt en het systeem kan eenvoudig worden misbruikt. De huidige ANPR-wet vormt daarom een massale privacyschending en hoort niet thuis in een vrije

democratische rechtsstaat. Privacy First voert sinds 2021 een rechtszaak tegen de Staat om de ANPR-wetgeving onrechtmatig te laten verklaren wegens strijd met Europees privacyrecht. Via Pro Bono Connect heeft Privacy First het advocatenkantoor CMS ingeschakeld om deze rechtszaak (kort geding en bodemprocedure) voor ons te voeren. Deze zaak wordt tevens gesteund door het Digital Freedom Fund.

Mede onder druk van deze rechtszaak heeft de Nationale Politie in 2024 "privacy by design" geïmplementeerd in de zin dat voorruitens van auto's voortaan automatisch worden geblindeerd in ANPR-camerabeelden, waardoor inzittenden niet meer zichtbaar zijn. Onze ANPR-zaak heeft de afgelopen jaren ook de nodige media-aandacht gekregen, waardoor het kritische bewustzijn over massasurveillance is toegenomen.

Begin 2024 verklaarde de rechtbank Den Haag Privacy First ontvankelijk in de bodemprocedure. Dit tussenvonnis kan belangrijke precedentwerking voor vergelijkbare zaken krijgen, zeker nu vanuit de Nederlandse politiek de mogelijkheden voor belangenorganisaties om rechtszaken te voeren steeds meer beperkt lijken te worden. Inhoudelijk stelde de rechtbank Privacy First vervolgens echter in het ongelijk. In de zomer van 2024 heeft Privacy First hoger beroep ingesteld bij het Hof Den Haag en tevens een reeks Woo-verzoeken ingediend bij diverse overheidsorganisaties. Inmiddels heeft het Hof Den Haag bepaald dat de rechtszitting in het hoger beroep pas in juli 2026 zal plaatsvinden. Gezien de Europese jurisprudentie ter zake acht Privacy First de slagingskansen van deze zaak immer hoog.

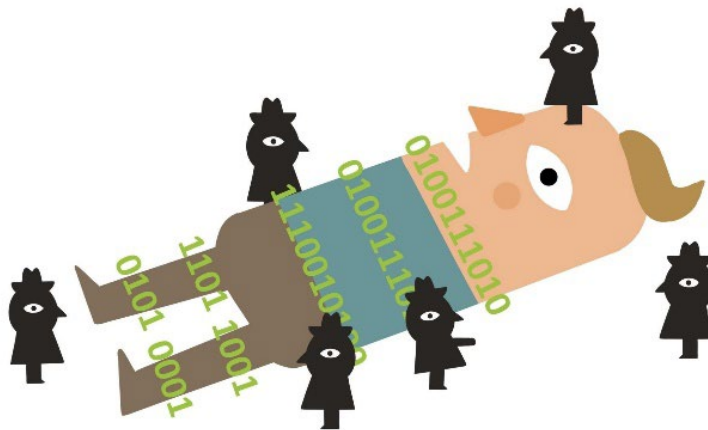

5.2 Rechtszaken van individuele burgers

Privacy First steunt incidenteel tevens rechtszaken van andere organisaties en individuele burgers, mits dergelijke zaken van dusdanige aard zijn dat onze steun daarbij onontbeerlijk is, dit in het belang van de juridische ontvankelijkheid en positieve precedentvorming, maatschappelijke bewustwording of beïnvloeding van relevante wetgeving en beleid. Voorbeelden hiervan zijn de rechtszaken van de Arnhemse privacy-activist Michiel Jonker ten behoeve van anoniem reizen met het openbaar vervoer en het recht op contante betaling, de massaclaim van The Privacy Collective tegen Oracle & Salesforce (illegale datahandel), een actuele zaak tegen verplicht kentekenparkeren (gemeente Wageningen) en de rechtszaak van een coalitie van o.a. het Platform Burgerrechten, psychiaters, psychologen en cliënten in de GGZ tegen de Nederlandse Zorgautoriteit (medische privacy en beroepsgeheim). In deze zaken geeft Privacy First bijvoorbeeld advies en kunnen wij

zogeneten *amicus curiae* brieven indienen. Dergelijke rechtszaken leiden vaak ook tot mediapublicaties en kritische vragen op gemeentelijk of nationaal politiek niveau.

In de “Persoonsgerichte Aanpak” (PGA) van een Amsterdamse onderzoeksjournalist waar Privacy First meer dan vijf jaar juridisch bij betrokken was, vond in juli 2024 een baanbrekende ontwikkeling plaats. In de langlopende rechtszaak van deze journalist tegen de gemeente Amsterdam oordeelde de Raad van State op 3 juli 2024 dat een PGA voortaan als bestuursrechtelijk besluit moet worden aangemerkt. Dit is cruciaal voor de rechtsbescherming van duizenden andere Nederlanders in PGA's, omdat zij nu bezwaar en beroep kunnen aantekenen. Bovendien besloot de Raad van State dat de opname van deze journalist in een Top X PGA – die bijna zeven jaar duurde – onrechtmatig was. Deze rechtszaak heeft tevens een positieve invloed gehad op de transparantie en rechtsbescherming in een nieuwe wet over PGA's bij radicalisering en terrorismebestrijding. De zaak van de journalist wordt mogelijk voortgezet bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg, waardoor een kritisch precedent op Europese schaal zou kunnen worden gecreëerd op het gebied van heimelijke surveillance van burgers door de overheid.

6. Claimstichting CUIC

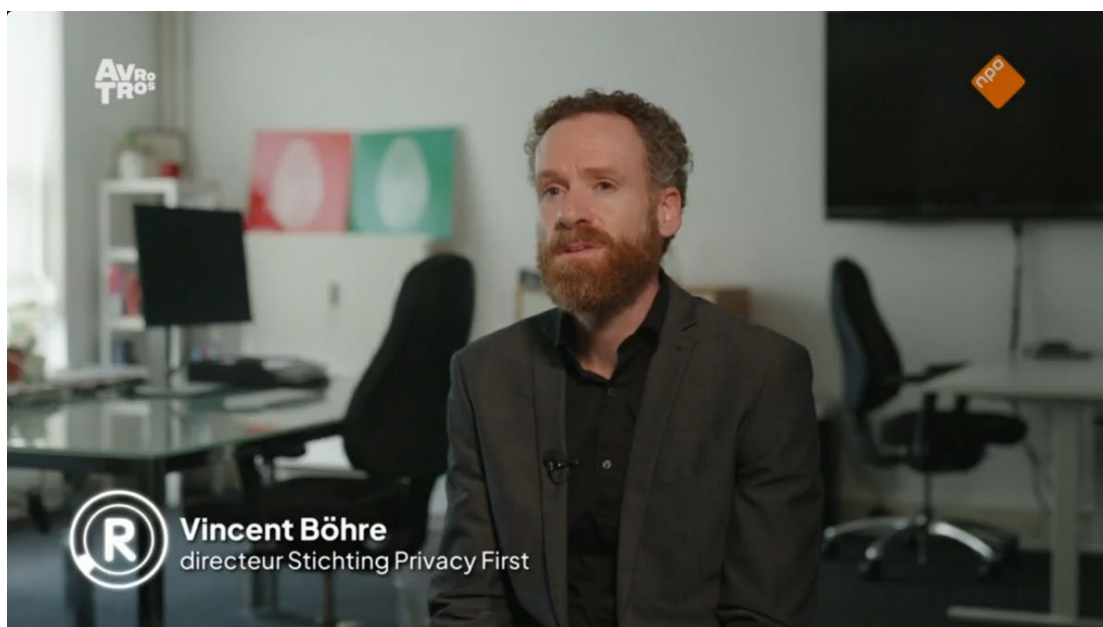
Privacy First heeft in 2022 samen met het Oostenrijkse NOYB (de organisatie van privacy-activist Max Schrems) de nieuwe massaclaim-organisatie CUIC opgericht. CUIC staat voor Consumers United in Court, ook uit te spreken als 'CU in Court' (*see you in court*). CUIC heeft als missie de privacy van consumenten te beschermen, vooral door het voeren strategische, collectieve rechtszaken tegen organisaties die veel geld verdienen door persoonsgegevens onrechtmatig te gebruiken. CUIC procedeert hiertoe onder de nieuwe Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie (Wamca), waarbij de krachten van consumenten gebundeld worden. De eerste zaak van CUIC wordt gevoerd tegen het techbedrijf Avast (thans onderdeel van Norton) dat jarenlang het online surfgedrag van miljoenen mensen onrechtmatig verzamelde en doorverkocht. In maart 2024 is daartoe door CUIC de dagvaarding tegen Avast ingediend en sindsdien loopt deze zaak bij de rechtbank Amsterdam. Zie voor meer informatie over CUIC en de zaak tegen Avast <https://cuic.eu>.

7. Communicatie

7.1 Massamedia

Gemiddeld verscheen Privacy First in 2024 enkele keren per week in de media. Naast verzoeken om interviews wordt Privacy First regelmatig door journalisten benaderd om achtergrondinformatie en onderzoekstips, soms ook door buitenlandse media.

Televisie-interview met Privacy First over de Central Bank Digital Currency / digitale euro (Radar, 13 mei 2024) © AVROTROS

7.2 Internet

De tweetalige website (NL/ENG) van Privacy First <https://www.privacyfirst.nl> vormt ons primaire nieuws- en opiniekanaal. Op social media is Privacy First voornamelijk actief op [LinkedIn](#), ook met een eigen LinkedIn-groep voor privacy-professionals. Daarnaast verschijnen vrijwel al onze persberichten en artikelen bij het online vakblad PONT Data & Privacy en vindt u ons ook bij het privacyvriendelijke platform [Quodari](#). Wilt u graag op de hoogte blijven van alle ontwikkelingen rondom Privacy First? Meldt u dan aan voor onze maandelijkse nieuwsbrief en periodieke uitnodigingen via www.privacyfirst.nl !

8. Organisatie

Privacy First is een onafhankelijke, ANBI-erkende stichting die grotendeels uit vrijwilligers bestaat. Onze betaalde medewerkers in 2024 waren onze directeur en jurist, beleidsadviseur en incidentele inhuur. Daarnaast werkt Privacy First voornamelijk met professionele vrijwilligers en externe experts op diverse terreinen. Doel van Privacy First in de periode 2025-2027 is onze verdere ontwikkeling richting een compacte, flexibele organisatie met meer vaste medewerkers.

Het bestuur van Privacy First bestond in 2024 uit de volgende personen:

- Sander Klous (voorzitter)
- Haykush Hakobyan (secretaris)
- Ineke Sleutel (penningmeester)
- Wilmar Hendriks (algemeen bestuurslid; tevens bestuursvoorzitter CUIC)
- Jacqueline Stokman (algemeen bestuurslid)
- Steven Derks (algemeen bestuurslid).

Onze bestuursvergaderingen vonden in 2024 gemiddeld maandelijks plaats.

De Raad van Advies (RvA) van Privacy First bestond in 2024 uit de volgende personen, op persoonlijke titel:

- prof. Hans Franken (emeritus hoogleraar Informatierecht, Universiteit Leiden)
- Quirine Eijkman (lector Toegang tot het Recht, Hogeschool Utrecht)
- Paul Sloomaker (vice-president Monitoring & Reporting, KPN)
- Eliëtte Vaal (ICT & privacy advocaat, The Data Lawyers).

Inmiddels is onze RvA deels vernieuwd en uitgebreid. Onze nieuwe RvA komt viermaal per jaar bijeen met ons bestuur en geeft tevens ongevraagd advies.

De groep vrijwilligers van Privacy First bestaat voornamelijk uit professionals die Privacy First structureel ondersteunen, zowel inhoudelijk (verschillende privacy-thema's) als organisatorisch (ICT, PR, vertalingen etc.) en juridisch (onderzoek en advies). Daarnaast beschikt Privacy First over een uitgebreid netwerk van experts uit alle hoeken van de samenleving, variërend van wetenschappers, juristen en ICT'ers tot journalisten, politici en ambtenaren.

9. Financiën

Stichting Privacy First is voor haar werkzaamheden grotendeels afhankelijk van individuele donaties en steun van fondsen en advocatenkantoren. De afgelopen jaren heeft Privacy First meerdere fondsen aan zich kunnen verbinden ter ontwikkeling van nieuwe projecten en ter versterking en verduurzaming van onze organisatie en activiteiten, waaronder Stichting Goeie Grutten t.b.v. ons PrivacyWijzer-project (Internet of Things) en het Digital Freedom Fund ter ondersteuning van onze rechtszaak tegen de ANPR-wet. Privacy First geeft echter de voorkeur aan institutionele steun ("core funding") i.p.v. projectsteun. Naast financiële steun door individuele donateurs en fondsen staat Privacy First ook open voor sponsoring door bedrijven, mits Privacy First volledig vrij en onafhankelijk kan blijven functioneren. Zo wordt Privacy First bijvoorbeeld al jaren gesteund door Voys Telecom. Onze jaarlijkse Nationale Privacy Conferentie wordt gesponsord door ECP en onze Nederlandse Privacy Awards worden gesponsord door The DPO Centre. Zou uw organisatie graag ook Privacy First willen sponsoren? Neem dan contact met ons op!

Vast beleid van Privacy First is om alle inkomsten zoveel mogelijk te besteden aan inhoudelijk relevante zaken en de operationele kosten zo laag mogelijk te houden. Onze communicatie verloopt daartoe (ook telefonisch) grotendeels via internet. Ondersteunende werkzaamheden worden deels uitgevoerd door professionele vrijwilligers. Ons kantoor aan de Nieuwe Herengracht in Amsterdam delen wij met claimstichting CUIC. Evenementen van Privacy First worden bij voorkeur georganiseerd op externe gesponsorde locaties. De processtukken in onze rechtszaken worden door Privacy First ondersteund door eigen feitelijk en juridisch onderzoek. Vast beleid van Privacy First is bovendien om grootschalige rechtszaken bij voorkeur in coalitieverband te voeren via het Public Interest Litigation Project (PILP), via Pro Bono Connect of externe sponsoring. Dit om de kosten en financiële risico's te spreiden en de kans op juridische winst te verhogen. Op deze manier komt iedere gedoneerde euro zo effectief mogelijk ten goede aan de privacy van iedere Nederlander.

Hieronder treft u ons financiële jaaroverzicht 2024 aan. Voor een vollediger overzicht verwijzen wij u naar onze jaarrekening.

Jaaroverzicht	2024		2023	
Inkomsten:				
Donaties en fondsen	€	182.978	€	221.742
Uitgaven:				
HR-kosten	€	142.575	€	156.726
Juridische kosten	€	-	€	-
Huisvesting	€	9.076	€	10.050
Publieksactiviteiten	€	8.947	€	9.305
Verzekeringskosten	€	1.455	€	200
Websites, marketing en ICT	€	22.473	€	54.839
Kantoorkosten	€	4.275	€	5.226
Representatiekosten	€	764	€	80
Administratiekosten	€	2.408	€	8.379
Overige algemene kosten	€	5.693	€	462

10. Vooruitblik 2025 en verder

Voor de komende jaren streeft Privacy First naar een samenleving waarin:

- politici, burgers, ondernemers en ambtenaren zich bewust zijn van de waarde van onze grondrechten en persoonlijke autonomie;
- mensen zelf het gezag hebben over hun eigen levens, de gegevens die daaruit voortkomen (data soevereiniteit) en zich anoniem kunnen bewegen;
- dit in wetgeving, maar vooral ook in het ontwerp van technologie verankerd is (*privacy by design*);
- en we gegevens op verantwoorde wijze kunnen delen voor persoonlijke, maatschappelijke en economische doeleinden.

Sterk internationaal netwerk

Wetgeving uit Brussel heeft een enorme impact op onze maatschappij. Per thema bouwen we coalities op, of sluiten we aan bij bestaande. Hiermee krijgen we meer slagkracht. We verdelen de werklast, worden sneller, slimmer en effectiever.

Privacy kennisleider

Afgelopen jaren hebben we bekendheid opgebouwd. Media weten ons te vinden. We hebben een netwerk bij de overheid en in de politiek. Dit breiden we verder uit. Dat doen we strategisch, doordacht en opportunistisch. Nederlandse onderwerpen koppelen we zoveel mogelijk aan zaken in de Brusselse pijpleiding.

Verjonging en verbreding

Jongeren vinden privacy belangrijk, maar komen nog te weinig voor in onze achterban en er zijn nog steeds mensen die denken dat ze “niets te verbergen hebben”. We verjongen en verbreden onze achterban, buiten onze comfortzone, met gerichte projecten in meerdere segmenten.

Voor meer informatie over onze huidige plannen en mogelijke projecten tot 2030 zijn fondsen en bedrijfsdonateurs van harte welkom om [contact](#) met Privacy First op te nemen!

Wilt u Privacy First graag steunen? Maak dan een donatie over naar IBAN: NL95ABNA0495527521 (BIC: ABNANL2A) t.n.v. Stichting Privacy First te Amsterdam, of steun ons via de [donatiepagina](#) op onze website. Privacy First is erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Uw giften aan Privacy First zijn daarom belastingaftrekbaar.

Postbus 16799

1001 RG Amsterdam

Telefoon: 020-8100279

Email: info@privacyfirst.nl

Website: www.privacyfirst.nl

Privacy First is ingeschreven in het Stichtingenregister van de KvK Amsterdam onder nr. 34298157.
RSIN/fiscaal nummer: 819211710.